

Teabeleht

ECHA-15-FS-02-ET

ECHA ja Euroopa Liidu kemikaaliõigusaktid

Kemikaalide ohutu kasutamise edendamine

© Fotofita

ELil on maailma kõige põhjalikumad õigusaktid, mis tagavad kemikaalide ohutu kasutamise.

REACH- ja CLP-määruste tulemusena on kemikaalitööstus avaldanud Euroopas kasutatavate kemikaalide kohta seninägematu hulga teavet.

Biotsiidimäärus parandab biotsiidide siseturu toimimist Euroopa Liidus. Teabel põhineva nõusoleku määрус reguleerib teatavate ohtlike kemikaalide eksporti ja importi.

Euroopa Kemikaaliamet (ECHA) rakendab neid nelja õigusakti inimeste tervise ja keskkonna kaitseks.

REACH

REACH-määrus käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist -

Registration, **E**valuation, **A**uthorisation and **R**estriction of **chemicals**.

Euroopas ei tohi registreerimata kemikaale kasutada. Praeguseks on Euroopa tootjad ja importijad registreerinud kõige ohtlikumad ning suurtes ja keskmistes kogustes toodetavad kemikaalid. Väiksemates kogustes toodetavad kemikaalid tuleb registreerida 2018. aastaks. Kõik uued kemikaalid tuleb enne nende tootmise alustamist või turuleviimist registreerida.

ECHA kontrollib ja hindab iga registreerimise õigusaktidele vastavust ja ELi liikmesriigid hindavad valitud aineid, et välja selgitada nende ohutus inimeste tervisele või keskkonnale.

© Fotolia

REACH-määruse kohaselt vastutab kemikaali ohutuse eest tööstus, kuid samas loob määrus võimaluse ka uuendusteks.

Kemikaaliteave on kättesaadav kõigile

ECHA avaldab oma veebilehel registreerimistoimikutes sisalduva teabe, v.a äri seisukohalt konfidentsiaalsed andmed. Veebilehel on teave aine enda ja sellega kaasnevate ohtude kohta ning aine ohutu kasutamise juhised. Teabe hulk suureneb pidevalt, mis muudab veebilehe maailmas kasutatavate kemikaalide ainulaadseks teabeallikaks.

Tootjad ja importijad kasutavad kemikaaliteavet selleks, et tagada kemikaalide ohutu kasutamine. Nad edastavad ohutuse teabe kasutajatele, kes saavad seejärel tuvastada töökohal valitsevad riskid ja rakendada kõige tõhusamaid riskijuhtimismeetmeid. Tarbijad saavad aga rohkem teadmisi ostetavates toodetes sisalduvatest kemikaalidest.

Ametkonnad tuvastavad selle teabe põhjal kemikaale, mida nende ohtlikkuse tõttu tuleb täiendavalt kontrollida või kehtestada neile lisapiirangud. Ettevõtete esitatud registreerimisdokumentides sisalduvat teavet kasutavad riiklikud järelevalveasutused kohapeal inspekteerimisel ja asjakohaste riskijuhtimismeetmete rakendamise kontrollimisel.

Teabevahetus aitab vältida tarbetuid loomkatseid

Ettevõtted, kus valmistatakse sama kemikaali, peavad tegema koostööd ja vahetama kemikaaliteavet. Selline teabevahetus on sätestatud õigusaktidega, selleks et vältida tarbetuid loomkatseid ja minimeerida ettevõtte kulusid. Kui andmed puuduvad, julgustatakse kasutama kemikaaliga seonduvate ohtude hindamiseks alternatiivseid meetodeid, sest loomkatsete läbiviimine on äärmuslik abinõu.

Kui ettevõtte teeb siiski selgroogsete loomade katse ettepaneku, avaldab ECHA selle oma veebilehel. Kõik, kellel on katsetatava aine kohta asjakohast teavet, saavad esitada selle ECHA-le. Teabe olemasolul saab loomkatseid vältida.

Probleemsete ainete haldamine

REACH-määrus paneb ettevõtetele tõestamiskohustuse. Määruse täitmiseks peavad ettevõtted tuvastama ja haldama Euroopa Liidus toodetavate ning turustatavate ainetega kaasnevaid riske.

Nad peavad näitama Euroopa Kemikaaliametile (ECHA), kuidas ainet ohutult kasutada, ja tutvustama kasutajatele riskijuhtimismeetmeid.

Kui registreerimistoimikus sisalduvat tööstuse soovitatud riskijuhtimist peetakse ebapiisavaks, võib Euroopa Liit sellise aine kasutamist piirata, näiteks keelata selle kasutamise või nõuda ettevõtelt kasutamisele eelnevat autoriseerimist.

Väga ohtlike ainetena (VOA) identifitseeritakse ja lisatakse kandidaatainete loetelusse üksnes sellised ained, mis võivad avaldada inimtervisele ja keskkonnale tõsist mõju. Järgmises etapis lisatakse need ained autoriseerimisloetelusse. See tähendab, et pärast ettenähtud kuupäeva ei ole ettevõttel lubatud ohtlikku ainet autoriseerimata turustada ega kasutada. Autoriseerimise üks eesmärk on võimaluse korral VOAd asendada.

CLP-määrusega kehtestatakse uued piktogrammide.

KLASSIFITSEERIMINE JA MÄRGISTAMINE

Ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist käsitleva Euroopa Liidu määruse (CLP-määruse) eesmärk on kaitsta inimeste tervist ja keskkonda ning tagada ainete vaba liikumine. Sellega võetakse ÜRO üldise ühtlustatud süsteemi (GHS) klassifitseerimiskriteeriumid üle Euroopa Liidu õigusesse.

Ettevõtjad peavad teatama ECHA-le, millist klassifikatsiooni ja märgistust nad oma kemikaalide suhtes kasutavad. ECHA on saanud ettevõtelt enam kui 100 000 aine kohta miljoneid teateid. Teatada tuleb kõikidest ainetest, mida on vaja REACH-määruse kohaselt registreerida, samuti kõikidest ohtlikest ainetest.

Liikmesriigid ja tööstusharu esindajad võivad teha ettepanekuid aine klassifikatsiooni ja märgistamise ühtlustamiseks terves Euroopa Liidus. Selline ühtlustatud klassifikatsioon tagab, et kõik ettevõtted annavad oma klientidele ühesugust teavet. Euroopa Komisjoni ühtlustamisotsuse aluseks on ECHA riskihindamise komitee otsus, millele eelnes avalik arutelu.

BIOTSIIDID

Biotsiide kasutatakse kahjurite ja ohtlike mikroorganismide tõrjeks. Siia kuuluvad näiteks putukate repellendid, puidukaitsevahendid ja desinfektsioonivahendid.

Biotsiidimääruse eesmärk on parandada biotsiidide siseturu toimimist Euroopa Liidus, tagades samas inimeste ja keskkonna kaitse kõrge taseme. Kõige ohtlikuma biotsiidse toimega aineid hinnatakse enne heakskiitmist ja samuti hinnatakse selliseid aineid sisaldavaid biotsiide enne autoriseerimist. Seda tehakse turustatavate kantserogeensete, mutageensete ja toksiliste ainete arvu vähendamiseks. Kui on kindlaks tehtud, et ohtlikku toimeainet on võimalik asendada vähem ohtlikuga, võib seda biotsiidis kasutamiseks autoriseerida üksnes paremate alternatiivide puudumisel.

Kõik biotsiidid peavad saama enne turuleviimist loa. Biotsiidide tootjad võivad toote autoriseerida ühes riigis või Euroopa Liidu kõikides liikmesriikides.

TEABEL PÕHINEV NÕUSOLEK

Teabel põhineva nõusoleku määrus (PIC-määrus) korraldab ohtlike kemikaalide eksporti ja importi. Määrusega rakendatakse Euroopa Liidus Rotterdami konventsiooni, mis käsitleb teatavatele ohtlikele kemikaalidele ja pestitsiididele rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda. See sätestab kohustused ettevõtetele, kes soovivad eksportida selliseid kemikaale Euroopa Liidu välistesse riikidesse. Enne ohtlike kemikaalide importimist teavitatakse neist sihtriike. Nii on sihtriikidel võimalik kemikaalide impordist keelduda.

TEADUSLIKUD ERITEADMISED JA EESKUJULIK REGULATIIVTEGEVUS

ECHA teaduskomiteedesse on koondunud kõigi liikmesriikide spetsialistid. Riskihindamise komitee ja sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee valmistavad ette ECHA otsuse ainetega seonduvate riskide ning ohtlike kemikaalidega seonduvate õigusaktide sotsiaal-majandusliku mõju kohta.

Liikmesriikide komitee võtab vastu otsused ja lahendab liikmesriikide vahelised erimeelsused. Biotsiidikomitee valmistab ette otsused mitmete biotsiidimäärusest tulenevate protsesside kohta.

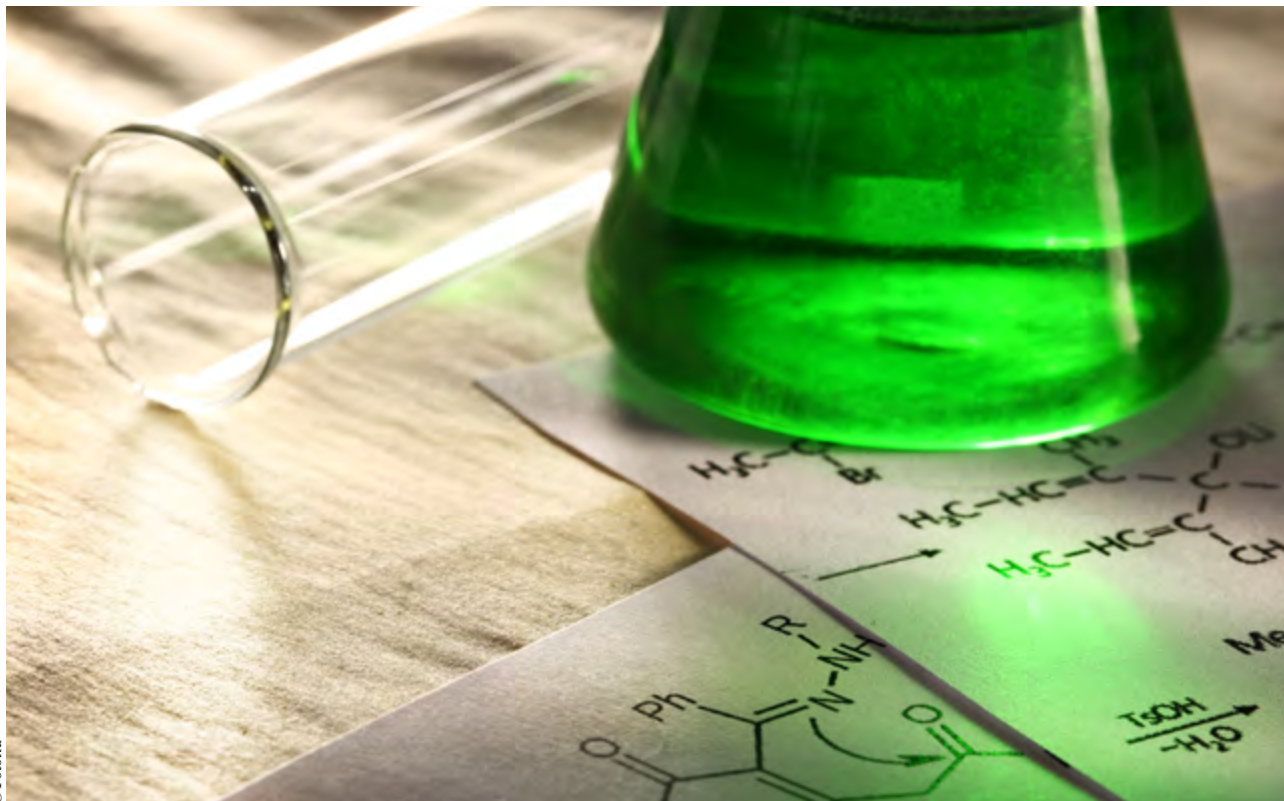
Jõustamisteabe vahetamise foorum tegeleb ühisprojektide kaudu jõustamise koordineerimisega üle kogu Euroopa.

TÖÖSTUSE TOETAMINE

Tööstuse toetamiseks avaldab ECHA teavet ja juhendeid Euroopa Liidu 23 keeles. Amet osutab koostöös ELi/EEA liikmesriikidega kasutajatuge ning korraldab üritusi, tööseminare ja veebiseminare.

echa.europa.eu/regulations

© Fotolia